

Det første år med GDPR 2019

Delrapport 2:

En analyse blandt IDAs it-professionelles brug af DPO og viden om GDPR-rettighederne

Det første år med GDPR

Formål

Øget digitalisering af samfundet skaber stadig større behov for beskyttelse af den enkelte. GDPR-lovgivningen trådte i kraft 25. maj 2018, og har betydning for alle virksomheder der indsamler og opbevarer personlige data om europæiske borgere. IDA, Ingeniørforeningen, finder det på baggrund af dette relevant at undersøge, hvor langt danske virksomheder er kommet med implementeringen. Halvandet år er nu gået, og IDA har i den forbindelse spurgt sine it-professionelle medlemmer om deres oplevelser og erfaringer.

Delrapport 2 sætter fokus på institutionaliseringsprocessen. I hvor høj grad mener de it-professionelle, at GDPR-kravene er integreret i deres daglige arbejde. Hvad er forholdet mellem de it-professionelles kendskab og kompetencer i forhold til de praktiserende procedurer, som er bestemt ved lov. Disse procedurer kan gennemføres selv eller via en anden part, der kan gennemføre det for en. Her har data protection officers (DPO) en vigtig rolle. Analysen spørger derfor ind til de it-professionelles viden og brug af deres DPO på arbejdspladsen. Derudover undersøger rapporten, hvor meget af procedurerne for GDPR, er understøttet af it-systemer.

GDPR-analyse foretaget af IDA 2018

IDA foretog en lignende evaluering af GDPR i 2018¹. GDPR-undersøgelsen fra 2018 pegede på, at de it-professionelle manglede viden, om hvordan datasikkerhed kan sikres og vedligeholdes. De havde en god adfærd i forhold til generel sikring af cyber- og datasikkerhed. Derudover manglede flere it-professionelle kendskab til, hvem de skulle gå til, hvis de oplevede udfordringer med datasikkerhedsrelateret emner. Undersøgelsens svar var indsamlet i april 2018, det vil sige inden GDPR-lovgivningen trådte i kraft. Den nuværende undersøgelse fra 2019 er en viderebygning af rapporten fra 2018.

Resume

Analysen peger på, at de it-professionelles viden om GDPR er vokset siden april 2018. Dog halter det stadig for nogen i forhold til det praktiske og selve procedurerne for GDPR. IDA foreslår, at virksomheder i højere grad får automatiske systemer, som understøtter GDPR-reglerne. Rapporten viser, at it-systemer – der understøtter gennemførelse af procedurerne og overholdelsen af reglerne – ifølge mange medarbejdere ikke er til stede.

66 pct. af de it-professionelle er blevet informeret om, at der er blevet udpeget en DPO. Omvendt viser undersøgelsen, at stadig mange ikke har eller ikke ved, hvem arbejdspladsens DPO er. Yderligere tyder det på, at medarbejderne i større grad skal vejledes og informeres om, hvordan de skal reagere, hvis der opstår datasikkerhedsbrud på arbejdspladsen. Omkring GDPR-rettighederne, har størstedelen af de it-professionelle kendskab til og forståelse for rettighedernes formål og regler. Procedurerne for disse regler er det dog færre, som har kompetencer til – eller ved, hvem de skal gå til, hvis der opstår problemer.

---

¹ Analyse af data- og cybersikkerhed. Delrapport 2: Cybersikkerhed. 19/3-2018. Side 6.

Indhold

Det første år med GDPR	2
Formål.....	2
GDPR-analyse foretaget af IDA 2018	2
Resume	2
Mange har ikke eller ved ikke hvem arbejdspladsens DPO er	4
Bedre vejledning om procedurer for datasikkerhedsbrud	6
Databehandleraftalen	9
Evaluering af implementering af GDPR på baggrund af tre fokusområder	10
Ansvaret for begrænsning af opbevaring af data ligger for mange ved den enkelte medarbejder	10
Procedurerne for oplysningspligten er stadig ny for mange.....	12
For få ved, hvad de skal gøre, hvis en person søger indsigt.....	13
Retten til berigtigelse er der stadig relativ mange som ikke kender til.....	15
Over hver tredje ved ikke hvad procedurerne for sletning er	16
De tre fokusområder	18
Viden om GDPR-rettighederne og formålet med det.....	18
Kendskab til procedurer for GDPR	19
IT-systemer	19
Adgang til personoplysninger.....	21
Repræsentativitet.....	23

Mange har ikke eller ved ikke hvem arbejdspladsens DPO er

En databeskyttelsesrådgiver (DPO) er en rådgiverfunktion i en organisation/virksomhed/myndighed, der skal inddrages i alle spørgsmål om databeskyttelse og rådgive om de databeskyttelsesretslige regler. DPO'ens funktion er at understøtte, at den dataansvarlige (virksomheden /myndigheden) overholder reglerne i databeskyttelsesforordningen.

Spørgsmålet er, om IDAs it-professionelle ved, hvem de skal gå til, hvis de oplever, at de ikke kan gennemføre kravene fra GDPR, eller hvis der opstår problemer undervejs i deres arbejde. Dette ønsker IDA at undersøge i følgende afsnit.

Resultaterne viser, at flertallet ved, at der er blevet udpeget en DPO på deres arbejdsplads. Tallene viser samtidig også, at forholdsvis mange ikke har eller ikke ved, om der er en DPO ansat. Ingeniørforeningen IDA peger på, at de virksomheder som ikke har en DPO med fordel kan udpege en hovedansvarlig for implementeringen og overholdelsen af persondataloven.

Ifølge tabel 1 havde 8 pct. af de it-professionelle ikke en DPO inden GDPR-reglerne trådte i kraft. Derudover ved næsten hver fjerde ikke, om de havde en DPO inden da. Blandt de it-professionelle svarer 60 pct., at de havde en DPO inden den 25. maj 2018.

Tabel 1. Havde din arbejdsplads inden 25. maj 2018 udpeget en DPO?

	Antal	Procent
Ja	267	60 %
Nej	38	8 %
Ved ikke	105	23 %
Ikke relevant for min arbejdsplads, idet persondata ikke er en del af vores kerneforretning	38	8 %
I alt	448	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Note: 448 ud af 504 respondenter har svaret på dette spørgsmål. I spørgeskemaet er der indlagt forskellige filtre, for at stille så præcise og relevante spørgsmål som muligt. Derfor er der flere spørgsmål, som nogle respondenter slet ikke er blevet stillet.

De it-professionelle, som har svaret 'nej' eller 'ved ikke' i tabel 1, er blevet stillet spørgsmålet i tabel 2. Heraf svarer hver femte, at de har fået en DPO mellem GDPR trådte i kraft og maj 2019.

Over halvdelen svarer, at de ikke ved, om der er blevet ansat en DPO i dette tidsrum, hvilket tyder på, at GDPR for mange stadig er i opstartsfasen.

Tabel 2. Har I udpeget en DPO imellem den 25. maj 2018 og i dag?

	Antal	Procent
Ja	29	20 %
Nej	24	17 %
Ved ikke	90	63 %
I alt	143	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Tabel 3 viser, at hver fjerde ikke er blevet informeret om eller ikke ved, om der er blevet udpeget en DPO på deres arbejdsplads. 66 pct. af de it-professionelle er blevet informeret. Ifølge IDAs analyse om GDPR-reglerne fra 2018 svarede over en fjerdedel ligeledes, at de ikke var blevet informeret om, at de havde udpeget en person, der var ansvarlig for persondatasikkerhed (DPO). Tallene peger derfor på, at der ikke er sket nogen større ændring i forhold til bevidstheden om DPO'ens tilstedeværelse siden maj-måned 2018, hvor GDPR trådte i kraft.

Tabel 3. Jeg er blevet informeret om, at vi har udpeget en DPO

	Antal	Procent
Ja	273	66 %
Nej	71	17 %
Ved ikke	38	9 %
Ikke relevant for min arbejdsplads, idet persondata ikke er en del af vores kerneforretning	34	8 %
I alt	416	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

En DPO har en rådgivende funktion som en del af arbejdet. Over halvdelen af de it-professionelle har ikke konsulteret deres DPO med spørgsmål omkring GDPR, viser tabel 4. En fjerdedel har brugt DPO'en til GDPR-relateret spørgsmål.

Tabel 4. Jeg har konsulteret vores DPO om GDPR-relaterede spørgsmål

	Antal	Procent
Ja	112	27 %
Nej	254	61 %
Ved ikke	11	3 %
Ikke relevant for min arbejdsplads, idet persondata ikke er en del af vores kerneforretning	39	9 %
I alt	416	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Ifølge tabel 5 er relativt mange blevet informeret om eller har oplevet, at arbejdspladsen har afprøvet eller vurderet it- og datasikkerheden. Henholdsvis 72 pct. er blevet informeret om det, og 57 pct. har oplevet det. Over hver fjerde er ikke blevet informeret eller er ikke bevidste om informationen, mens over hver tredje heller ikke har oplevet det. At medarbejderne ikke er blevet informeret eller har oplevet, at man afprøver sikkerheden, er ikke nødvendigvis et problem. Omvendt kan man argumentere for, at disse elementer/processer er med til at skabe en bevidsthed om databaseskyttelse.

Tabel 5. Hvor enig eller uenig er du i følgende?

	Ja	Nej	Ved ikke	Ikke relevant	I alt
Jeg er blevet informeret om, at vi løbende afprøver og vurderer it- og datasikkerheden i vores organisation.	72%	16%	10%	3%	100%
Jeg har oplevet, at vi har afprøvet og vurderet it- og datasikkerheden i vores organisation.	57%	30%	10%	3%	100%

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle.

Note: 416 ud af 504 respondenter har svaret på dette spørgsmål. I spørgeskemaet er der indlagt forskellige filtre, for at stille så præcise og relevante spørgsmål som muligt. Derfor er der flere spørgsmål, som nogle respondenter slet ikke er blevet stillet.

Bedre vejledning om procedurer for datasikkerhedsbrud

Dette afsnit handler om virksomheders procedurer, når der sker brud på datasikkerhed. Derudover undersøger rapporten de it-professionelles kendskab til disse procedurer omkring datasikkerhed. IDA peger på, at der i fremtiden blandt virksomheder og institutioner skal være bedre vejledning og information, om hvordan medarbejdere skal reagere, hvis der opstår datasikkerhedsbrud på arbejdspladsen.

Datatilsynet definerer et brud på persondatasikkerheden som: *“Et brud på sikkerheden, der fører til hændelig eller ulovlig tilintetgørelse, tab, ændring, uautoriseret videregivelse af eller adgang til personoplysninger der er transmitteret opbevaret eller på anden måde behandlet.”*

Ifølge tabel 6, svarer mere end hver femte it-professionelle person 'nej', eller at de 'ikke ved', at arbejdspladsen har en procedure for it- og datasikkerhedsbrud, samt hvad formålet hermed er. Dette kan være problematisk, da en hurtig og korrekt indsats fra medarbejderes side kan være en væsentlig faktor i at begrænse skaderne. Manglende kendskab til procedurerne for datasikkerhedsbrud behøver dog ikke nødvendigvis at være et problem. Over hver 10. person synes ikke, det er klart, hvad man skal gøre, hvis man opdager eller får mistanke om et it- eller sikkerhedsbrud. Hovedparten kender dog til formålet og ved, hvordan man skal reagere i forhold til et muligt sikkerhedsbrud, hvilket er positivt.

Tabel 6. Hvor enig eller uenig er du i følgende?

	Ja	Nej	Ved ikke	I alt
Jeg ved, at vi har en procedure ved it- og datasikkerhedsbrud.	77 %	13 %	10 %	100 %
Jeg ved, hvad formålet med vores procedure ved it- og datasikkerhedsbrud er.	76 %	16 %	8 %	100 %
Det er klart for mig, hvad jeg skal gøre, hvis jeg opdager eller får mistanke om et it- eller datasikkerhedsbrud i organisationen.	86 %	10 %	4 %	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle.

Note: 399 ud af 504 respondenter har svaret på dette spørgsmål. I spørgeskemaet er der indlagt forskellige filtre, for at stille så præcise og relevante spørgsmål som muligt. Derfor er der flere spørgsmål, som nogle respondenter slet ikke er blevet stillet.

Tabel 7 viser omfanget af oplevede sikkerhedsbrud fordelt på ansatte og topledere. Ifølge tabel 7 har forholdsvis flere medarbejdere, end den øverste ledelse, svaret, at de har oplevet sikkerhedsbrud – næsten dobbelt så mange.

Tabel 7. Jeg har oplevet sikkerhedsbrud

Ansatte og øverste ledelse

	Antal	Øverste ledelse
Ja	16 %	9 %
Nej	80 %	86 %
Ved ikke	4 %	5 %
I alt	100 %	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle.

Nedenstående tabel 8 viser, hvor mange der har oplevet sikkerhedsbrud fordelt på offentlig og privatsektor. Flere i det offentlige end det private har oplevet sikkerhedsbrud. Hver femte offentlig ansat har oplevet sikkerhedsbrud.

Tabel 8. Jeg har oplevet sikkerhedsbrud

Privat vs. offentlig sektor

	Privat		Offentlig	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Ja	38	13 %	25	22 %
Nej	235	82 %	84	74 %
Ved ikke	12	4 %	5	4 %
I alt	285	100 %	114	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle.

Tabel 9 beskriver, hvor mange der har oplevet sikkerhedsbrud i forhold til, hvor stor virksomheden er. Her tyder det på, at større virksomheder har oplevet flere sikkerhedsbrud.

Tabel 9. Jeg har oplevet sikkerhedsbrud

Fordelt på virksomhedsstørrelse

	1-50	51-250	251+
Ja	10 %	21 %	17 %
Nej	86 %	75 %	80 %
Ved ikke	3 %	4 %	4 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle.

Note: 347 ud af 504 respondenter har svaret på dette spørgsmål. I spørgeskemaet er der indlagt forskellige filtre, for at stille så præcise og relevante spørgsmål som muligt. Derfor er der flere spørgsmål, som nogle respondenter slet ikke er blevet stillet.

total_1-50=58 virksomheder. total_51-250=68 virksomheder. total_251+=221 virksomheder.

Databehandleraftalen

Databehandleraftalen har til formål at præcisere, hvordan en virksomhed foretager databehandling på vegne af en anden virksomhed i en given situation og sikrer, at databehandlingen foretages efter databeskyttelsesforordningens retningslinjer. Spørgsmålet er, om de it-professionelle ved, hvad databehandleraftalen indebærer. Besvarelserne viser, at nogle stadig ikke kender til formålet og proceduren for databehandleraftaler, men at overvægten har viden om dette.

Ifølge tabel 10 ved mere end hver 10. person ikke, hvad formålet med databehandleraftaler er. Ligeledes ved hver fjerde ikke, hvornår man skal indgå databehandleraftaler. Henholdsvis 81 pct. og 69 pct. svarer, at de godt kender til formålet, og hvornår det skal indgås. Tallene fra tabel 10 viser derudover, at hver femte ikke ved, hvem man skal gå til, hvis der er brug for at få lavet en databehandleraftale. Mens 76 pct. har viden herom.

Tabel 10. Hvor enig eller uenig er du i følgende?

	Ja	Nej	Ved ikke	Ikke relevant	I alt
Jeg ved, hvad formålet er med at indgå databehandleraftaler.	81 %	8 %	7 %	4 %	100 %
Jeg ved, hvornår vi skal indgå, databehandler aftaler.	69 %	15 %	12 %	4 %	100 %
Jeg ved, hvem jeg skal gå til, hvis der er brug for at få lavet en databehandleraftale (eller selv stå for at lave den).	76 %	12 %	8 %	5 %	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Note: 416 ud af 504 respondenter har svaret på dette spørgsmål. I spørgeskemaet er der indlagt forskellige filtre, for at stille så præcise og relevante spørgsmål som muligt. Derfor er der flere spørgsmål, som nogle respondenter slet ikke er blevet stillet.

Sammenlignet med IDAs GDPR-analyse fra 2018² ser det ud som om, at flere har fået viden om databehandleraftaler her halvandet år efter GDPR er trådt i kraft. I 2018 kendte færre til formålet og proceduren for at få lavet databehandleraftaler³.

² Analyse af data- og cybersikkerhed. Delrapport 2: Cybersikkerhed. 19/3-2018. Side 6.

³ Spørgsmålene i 2018 og 2019 undersøgelserne er ens, men svarkategorierne er forskellige fra hinanden. I 2018 en skala fra 1-5 (hvor 1 betyder 'passer slet ikke' og 5 betyder 'passer i meget høj grad') samt 'ved ikke', mens svarekategorierne i 2019 er 'ja/'nej' samt 'ved ikke' og 'ikke relevant'. Man kan derfor ikke sammenligne direkte, men noget tyder på, at der er sket en ændring.

Evaluering af implementering af GDPR på baggrund af tre fokusområder

Formålet med dette afsnit er at undersøge, hvor langt danske virksomheder/myndigheder er kommet med implementeringen af persondataforordningen. Mener de it-professionelle, at de har forståelse for formålet med GDPR. Samt hvad de skal gøre i tilfælde af, at individer søger om indsigt eller ændring i deres persondata opbevaret hos virksomheden/myndigheden.

Evalueringen bygger på tre fokusområder for sikker brug af persondata på arbejdspladsen:

1. Medarbejdernes kendskab til rettighederne og forståelsen for rettighedernes formål.
2. Medarbejdernes kendskab til procedurer for GDPR-reglerne, eller viden om hvem, der på arbejdspladsen kan gennemføre procedurerne, hvis man ikke selv har kompetencerne til at udføre dem.
3. Om arbejdspladsen har it-systemer, der understøtter gennemførelse af procedurerne og overholdelsen af reglerne.

IDA har spurgt ind til rettighederne vedrørende retten til begrænsning af opbevaring af data; oplysningspligten; retten til at søge indsigt; retten til berigtigelse; samt retten til at blive glemt. Der findes mange flere rettighedselementer. IDA har besluttet, at disse fem elementer er de mest betydningsfulde for evaluering af implementeringen af GDPR.

Ansvar for begrænsning af opbevaring af data ligger for mange ved den enkelte medarbejder

Dette afsnit sætter fokus på, hvordan man som medarbejder forholder sig til databeskyttelsesforordningens retningslinjer om begrænsning af opbevaring af data. Herunder er evnen til at slette og anonymisere data efter behandling særlig vigtig. Undersøgelsen viser, at ansvaret for at begrænse opbevaring af personfølsomme data for mange ligger hos den enkelte medarbejder frem for i et computersystem, der automatisk sletter og anonymisere persondata.

I tabel 11 er de it-professionelle blev spurgt ind til dette område. Størstedelen (91 pct.) ved, hvorfor det er vigtigt kun at opbevare personoplysninger i et bestemt tidsrum, men ikke alle ved hvordan denne regel skal omsættes i praksis. Hver fjerde svarer nej, eller at de ikke ved, hvad tidsrummet er.

En stor del af de it-professionelle ved, hvordan de på egen PC eller drev begrænser opbevaring af oplysninger. Fællessystemer som automatisk sletter eller anonymiserer personoplysninger kender mange dog ikke til, jævnfør tabel 11. Hele 40 pct. svarer, at de ikke ved, om fællessystemer sørger for at begrænse data og personoplysninger. Hver femte svarer, at de ikke har sådanne systemer. Dette betyder, at begrænsning af opbevaring af personfølsomme data i høj grad ligger hos den enkelte medarbejder.

Tabel 11. Hvor enig eller uenig er du i følgende?

	Ja	Nej	Ved ikke	Ikke relevant	I alt
Jeg ved, hvorfor det er <u>vigtigt</u> , at vi kun opbevarer personoplysninger i det tidsrum, vi har lov til det.	91 %	5 %	3 %	1 %	100 %
Jeg ved, hvor længe og hvor længe jeg må opbevare personoplysninger.	68 %	22 %	5 %	5 %	100 %
Jeg ved, hvordan jeg begrænser opbevaring af oplysninger, jeg har på min egen PC eller drev.	84 %	6 %	4 %	6 %	100 %
Vores fællessystemer sørger for at slette eller anonymisere personoplysninger, når vi ikke længere må opbevare dem.	34 %	20 %	40 %	6 %	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Note: 385 ud af 504 respondenter har svaret på dette spørgsmål. I spørgeskemaet er der indlagt forskellige filtre, for at stille så præcise og relevante spørgsmål som muligt. Derfor er der flere spørgsmål, som nogle respondenter slet ikke er blevet stillet.

Procedurerne for oplysningspligten er stadig ny for mange

Oplysningspligt omfatter indberetning af samtykke og sikring af, at der gives de nødvendige oplysninger om behandling af data. Analysen viser, at mange kender til oplysningspligten og dets formål. Medarbejderen ved dog ikke nødvendigvis, hvordan de sikrer, at den bliver opfyldt inden for deres eget arbejdsområde. En mulig vej til at imødekomme denne problematik er at indføre systemer, der automatisk understøtter kravet om oplysningspligt. Dog er der ikke ret mange som ved om, deres arbejde har sådanne systemer.

Tabel 12 viser, at over halvdelen af de adspurgte it-professionelle ved, hvad formålet med oplysningspligten er, og hvad det går ud på. Alligevel er det næsten hver tredje it-professionel, som ikke kender til det eller har svaret 'ved ikke'. Sammenlignet med IDAs GDPR-analyse fra 2018⁴ tyder det dog på, at flere har fået kendskab til oplysningspligten på medarbejderniveau, siden GDPR-lovgivningen blev vedtaget. Lige under halvdelen svarede i 2018, at de kendte til formålet med oplysningspligten.⁵

Yderligere peger tabel 12 på, at de it-professionelle har en viden om oplysningspligten, men at flere ikke ved, hvordan den bør udføres i praksis. Lige under halvdelen svarer, at de ikke ved, hvordan man sikrer, at oplysningspligten bliver overholdt inden for deres arbejdsområde. Ligeledes svarer over halvdelen, at de ikke ved, om der på deres arbejde indgår i et system, som understøtter oplysningspligten.

Tabel 12. Oplysningspligt

	Ja	Nej	Ved ikke	Ikke relevant	I alt
Jeg ved, hvad oplysningspligten går ud på.	67 %	19 %	11 %	3 %	100 %
Jeg ved, hvad formålet med oplysningspligten er.	69 %	18 %	11 %	2 %	100 %
Jeg ved, hvordan jeg inden for mit arbejdsområde kan sikre, at oplysningspligten bliver opfyldt.	48 %	26 %	16 %	9 %	100 %
Vores systemer understøtter proceduren for oplysningspligt, for eksempel ved indhentning af samtykke hvor dette kræves og/eller sikre, at der gives de nødvendige oplysninger om behandlingen.	36 %	13 %	41 %	10 %	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Note: 376 ud af 504 respondenter har svaret på dette spørgsmål. I spørgeskemaet er der indlagt forskellige filtre, for at stille så præcise og relevante spørgsmål som muligt. Derfor er der flere spørgsmål, som nogle respondenter slet ikke er blevet stillet.

⁴ Analyse af data- og cybersikkerhed. Delrapport 2: Cybersikkerhed. 19/3-2018. Side 6.

⁵ Spørgsmålene er ens, men svarkategorierne fra 2018 er formuleret anderledes end 2019. Svarekategorierne fra 2018 er en skala med 1-5 samt 'ved ikke'. 1 betyder 'passer slet ikke' og 5 betyder 'passer i meget høj grad'.

For få ved, hvad de skal gøre, hvis en person søger indsigt

Retten til indsigt skal gøre det muligt for en person (kunde, borger, medlem) at få indsigt i, hvilke data der behandles om personen. Det kræver, at virksomhederne kan danne overblik over, hvilke data der behandles om en given person. Spørgsmålet er, hvor mange af de it-professionelle kender til indsigtsretten og de procedurer, som følger med. Undersøgelsens resultater tyder på, at mange kender til formålet med indsigtsretten, mens knap så mange ved, hvordan man efterlever den, hvis en person søger om indsigt.

Ifølge tabel 14 kender 77 pct. til formålet med indsigtsretten. Omvendt er der noget færre, som kender reglerne og procedurerne for det. Over en tredjedel kender ikke reglerne og procedurerne for indsigtsretten, mens over halvdelen gør. Samtidig ved 41 pct. ikke, om deres arbejdsplads har systemer, der understøtter proceduren for håndtering af forespørgsler om indsigt. Næsten hver femte fortæller, at de slet ikke har noget system, der kan afhjælpe de mange GDPR-krav.

Tabel 13. Indsigtsret

	Ja	Nej	Ved ikke	Ikke relevant	I alt
Jeg kender formålet med at give de registrerede indsigt.	77 %	12 %	5 %	6 %	100 %
Jeg kender reglerne for at give de registrerede indsigt.	57 %	27 %	9 %	7 %	100 %
Jeg kender procedurerne for at give indsigt og kan gennemføre en indsigt, hvis der er brug for det, eller ved hvem jeg skal henvise til for at få gennemført proceduren.	52 %	27 %	11 %	10 %	100 %
Vores systemer understøtter proceduren for håndtering af forespørgsler om indsigt ved, for eksempel at gøre det muligt at danne et overblik over hvilke oplysninger, der behandles omkring en given registreret.	33 %	17 %	41 %	9 %	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle.

Note: 362 ud af 504 respondenter har svaret på dette spørgsmål. I spørgeskemaet er der indlagt forskellige filtre, for at stille så præcise og relevante spørgsmål som muligt. Derfor er der flere spørgsmål, som nogle respondenter slet ikke er blevet stillet.

Tabel 14. Har I på din arbejdsplads fået henvendelser fra borgere/kunder vedrørende indsigtsret?

	Antal	Procent
Ja	63	17 %
Nej	67	19 %
Ved ikke	203	56 %
Ikke relevant for min arbejdsplads	29	8 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle.

Ud fra tabel 14 har 17 pct. fået henvendelser fra borgere/kunder vedrørende indsigtsret. De 17 pct., som svarede 'ja', er efterfølgende blevet spurgt om, hvordan der blev reageret på henvendelserne. Dette er oplyst i tabel 15. Her svarede over halvdelen, at de gav fuld indsigt, mens mere end hver fjerde svarer, at de ikke ved, hvordan man efterfølgende fulgte op på henvendelsen.

Tabel 15. Hvordan har I reageret på den/de henvendelser? Hvis flere henvendelser, hvordan har I så overvejende reageret?

	Antal	Procent
Vi har givet vedkommende fuld indsigt	36	57 %
Vi har givet vedkommende delvis indsigt	9	14 %
Ved ikke	17	27 %
Ikke relevant for min arbejdsplads	1	2 %
Total	63	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle.

Retten til berigtigelse er der stadig relativ mange som ikke kender til

Retten til berigtigelse skal sikre, at personer kan få rettet data, som en virksomhed eller myndighed har registreret om dem, hvis de er fejlbehæftet. Følgende afsnit undersøger it-professionelles viden om formålet og procedurerne for retten til berigtigelse.

Tabel 16 viser, at 58 pct. kender til formålet for berigtigelse. Dog er det stadig 46 pct. som ikke kender formålet. Under halvdelen kender til reglerne for håndtering og procedurer for berigtigelser. Lidt under en tredjedel ved, om arbejdspladsen systemer understøtter procedurer for håndtering af forespørgsler om berigtigelse.

Tabel 16. Hvor enig eller uenig er du?

	Ja	Nej	Ved ikke	Ikke relevant	I alt
Jeg kender formålet med håndtering af ønsker om berigtigelse.	58 %	26 %	10 %	6 %	100 %
Jeg kender reglerne for håndtering af ønsker om berigtigelse	46 %	37 %	10 %	7 %	100 %
Jeg kender vores procedurer for berigtigelser og er i stand til at udføre dem, eller ved hvem der skal gennemføre proceduren.	42 %	36 %	13 %	10 %	100 %
Vores systemer understøtter vores procedure for håndtering af forespørgsler om berigtigelse ved for eksempel at gøre det let at rette de pågældende oplysninger.	29 %	15 %	48 %	8 %	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Note: 354 ud af 504 respondenter har svaret på dette spørgsmål. I spørgeskemaet er der indlagt forskellige filtre, for at stille så præcise og relevante spørgsmål som muligt. Derfor er der flere spørgsmål, som nogle respondenter slet ikke er blevet stillet.

IDA lavede i 2018⁶ en lignende evaluering på GDPR-reglerne. Konklusionen i denne rapport var, at ikke mange it-professionelle vidste, hvad de skulle gøre, hvis en person ønskede at få berigtiget data. Under en tredjedel kendte til reglerne og procedurerne for berigtigelse.⁷ Det tyder derfor på, at flere har fået kendskab til dette område og dets procedurer – selvom der stadig er mange medarbejdere i 2019 som svarer, at de ikke har denne viden. Ifølge tabel 17 har kun 5 pct. oplevet, at personer har henvendt sig i forhold til retten til berigtigelse.

⁶ Analyse af data- og cybersikkerhed. Delrapport 2: Cybersikkerhed. 19/3-2018. Side 6.

⁷ Spørgsmålene er ens, men svarkategorierne fra 2018 er formuleret anderledes end 2019. Svarekategorierne fra 2018 er en skala med 1-5 samt 'ved ikke'. 1 betyder 'passer slet ikke' og 5 betyder 'passer i meget høj grad'.

Tabel 17. Har I på din arbejdsplads fået henvendelser fra borgere/kunder vedr. retten til berigtigelse?

	Antal	Procent
Ja	18	5 %
Nej	64	18 %
Ved ikke	244	69 %
Ikke relevant for min arbejdsplads	28	8 %
Total	354	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle.

Over hver tredje ved ikke hvad procedurerne for sletning er

Med GDPR-reglerne er der kommet særligt fokus på, hvorvidt virksomheder og organisationer sletter persondata korrekt og rettidigt. Ifølge GDPR-lovgivningen er det vigtigt at aktørerne opfylder dokumentationskravene, og herunder udarbejder en udførlig slettepolitik. Dette afsnit spørger ind til de it-professionelles kendskab til formålet og reglerne for sletning. En anden vigtig dimension ved retten til sletning er, at aktørerne får skabt gode procedurer og automatiseret disse. Resultaterne af undersøgelsen viser dog, at forholdsvis mange af de it-professionelle ikke kender til disse procedurer. Forholdsvis mange svarer ligeledes, at de ikke ved, om deres arbejdsplads har nogle systemer, som understøtter dette. Offentlige organisationer/institutioner er undtaget fra retten til sletning, og derfor er spørgsmålene om sletning kun stillet til medarbejdere i private virksomheder og selvstændige.

Ifølge tabel 19 kender mange af de it-professionelle til formålet med reglerne for sletning af personoplysninger. Ligeledes kender mange til selve reglerne. Dog er det alligevel næsten hver fjerde (23 pct.), som ikke kender reglerne/ikke ved det. Sammenlignet med resultaterne fra IDAs GDPR-rapport fra 2018 er de it-professionelles viden og indsigt om retten til sletning dog øget.⁸

⁸ Her er spørgsmålet og svarkategorierne fra 2018 dog formuleret anderledes end 2019. Spørgsmålet lyder: Jeg er blevet informeret om, at vi har udpeget en, der er ansvarlig for persondatasikkerhed. Svarekategorierne fra 2018 er en skala med 1-5 samt 'ved ikke'. 1 betyder 'passer slet ikke' og 5 betyder 'passer i meget høj grad'.

Tilsvarende udvikling ser ud til at gøre sig gældende i forhold til det praktiske element ved retten til sletning. Her ses det, at medarbejderne fra 2018 til 2019 i større grad kender procedurerne, eller ved hvem man skal gå til. Over halvdelen har ifølge tabel 18 svaret ja til spørgsmålet. Hver fjerde har dog svaret, at de ikke kender til dette, mens hver 10. person fortæller, at de ikke ved, om de kender til det. Når det gælder systemer, der understøtter procedurer for sletning, viser tabel 18, at hver 10. it-professionelle ikke arbejder med understøttende systemer. Over hver tredje svarer 'ved ikke' til spørgsmålet.

Tabel 18. Sletning

	Ja	Nej	Ved ikke	Ikke relevant	I alt
Jeg kender formålet med reglerne for sletning af personoplysninger	85 %	7 %	4 %	4 %	100 %
Jeg kender reglerne for sletning af personoplysninger.	72 %	18 %	5 %	5 %	100 %
Jeg kender vores procedurer sletning og er i stand til at gennemføre dem, eller ved hvem der skal gennemføre proceduren.	57 %	25 %	11 %	7 %	100 %
Vores systemer understøtter proceduren for håndtering af forespørgsler om sletning ved for eksempel at gøre det let at identificere og slette de pågældende oplysninger.	40 %	12 %	38 %	10 %	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Note: 228 ud af 504 respondenter har svaret på dette spørgsmål. I spørgeskemaet er der indlagt forskellige filtre, for at stille så præcise og relevante spørgsmål som muligt. Derfor er der flere spørgsmål, som nogle respondenter slet ikke er blevet stillet.

Tabel 19. Har I på din arbejdsplads fået henvendelser fra borgere/kunder/forbrugere/medlemmer, der ønsker at bruge retten til at blive glemt?

	Antal	Procent
Ja	20	9 %
Nej	53	23 %
Ved ikke	135	59 %
Ikke relevant for min arbejdsplads	20	9 %
Total	228	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle.

Af de adspurgte i tabel 18, svarer 20 personer, at de har fået henvendelser med ønsket om at bruge retten til at blive glemt, som kan aflæses i tabel 19. Af tabel 20 fremgår det, at 14 personer ud af de 20 helt eller delvist har slettet oplysningerne. 2 har afvist at slette oplysningerne, imens 4 personer ikke ved, hvordan arbejdspladsen har håndteret henvendelsen.

Tabel 20. Hvordan har I reageret på den/de henvendelser? Hvis flere henvendelser, hvordan har I så overvejende reageret?

	Antal	Procent
Vi har slettet alle de oplysninger, vi havde om vedkommende	9	45%
Vi har delvist slettet de oplysninger, vi havde om vedkommende	5	25%
Vi har afvist at slette de oplysninger, vi havde om vedkommende	2	10%
Ved ikke	4	20%
Ikke relevant for min arbejdsplads	0	0%
Total	20	100%

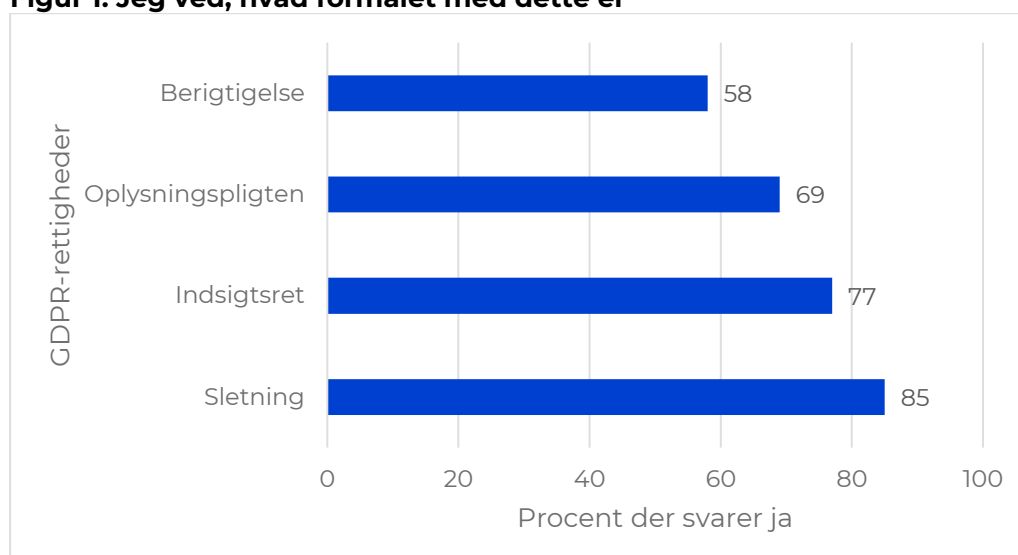
Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle.

De tre fokusområder

Viden om GDPR-rettighederne og formålet med det

Over halvdelen af de it-professionelle kender til GDPR-reglerne og formålet med dem. Ifølge figur 1, er det særligt kendskab til sletning og indsigtretten, som medarbejderne har viden om. Begge områder, er der også forholdsvis mange kunder/borgere som har henvendt sig omkring.

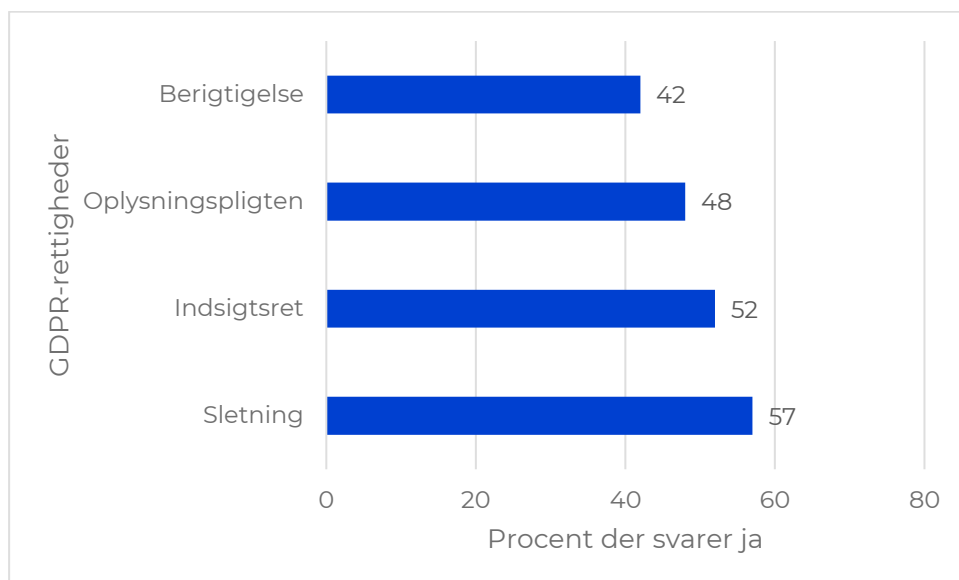
Figur 1. Jeg ved, hvad formålet med dette er

Kendskab til procedurer for GDPR

Flere medarbejdere kender til formålet med GDPR-regler, men færre kender til hvordan procedurerne rent praktisk skal udføres. For eksempel ved 69 pct. hvad formålet med oplysningspligten er, men under halvdelen, 48 pct., ved hvordan de inden for deres eget arbejdsområde kan sikre, at oplysningspligten bliver overholdt. Mange af de it-professionelle svarer 'ved ikke' til spørgsmålet om procedurer. Dette kan tolkes som, at mange er usikre på det praktiske og selve udførelsen af GDPR-reglerne. Figur 2 viser at omkring halvdelen af de it-professionelle kender til procedurerne for GDPR.

Figur 2. Jeg kender til procedurerne for

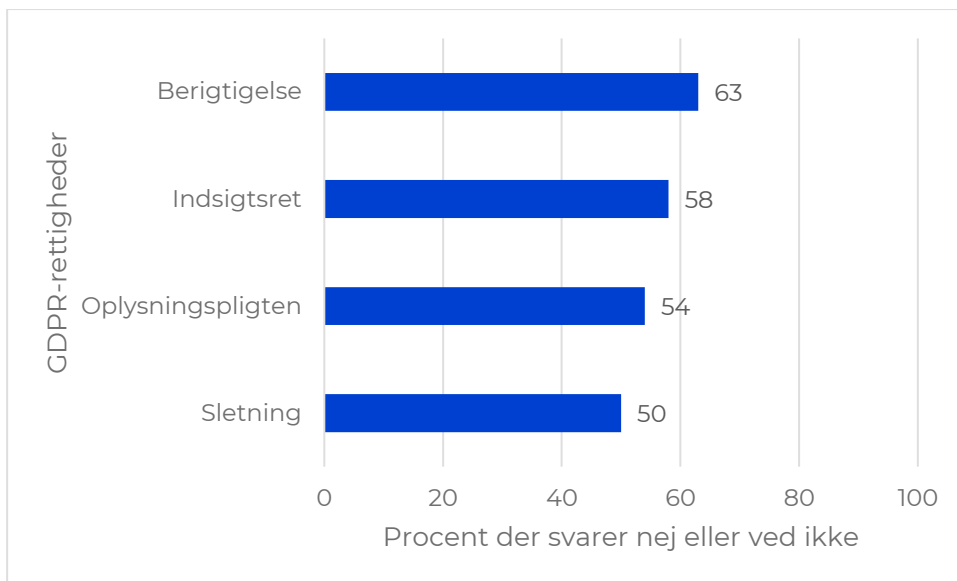
IT-systemer

Under halvdelen af de it-professionelle svarer, at arbejdspladsen bruger IT-systemer i forhold til GDPR.

For eksempel svarer kun 34 pct. af de it-professionelle, at deres arbejdsplads anvender it-systemer, som sørger for at slette eller anonymisere personoplysninger, når de ikke længere må opbevares. Lignende resultater gælder, når der spørges ind til it-systemer som understøtter proceduren for oplysningspligten, indsigtsretten, retten til berigtigelse og sletning. Mange svarer 'ved ikke' til spørgsmålet om, hvorvidt arbejdspladsen har understøttende it-systemer. Tyder på, at forvaltningen af GDPR-reglerne stadig er ny for mange.

Ifølge figur 3 svarer halvdelen eller derover nej eller ved ikke til spørgsmålet om, deres arbejdsplads har understøttende it-systemer.

Figur 3. Jeg kender ikke eller ved ikke om min arbejdsplads har understøttende procedurer for

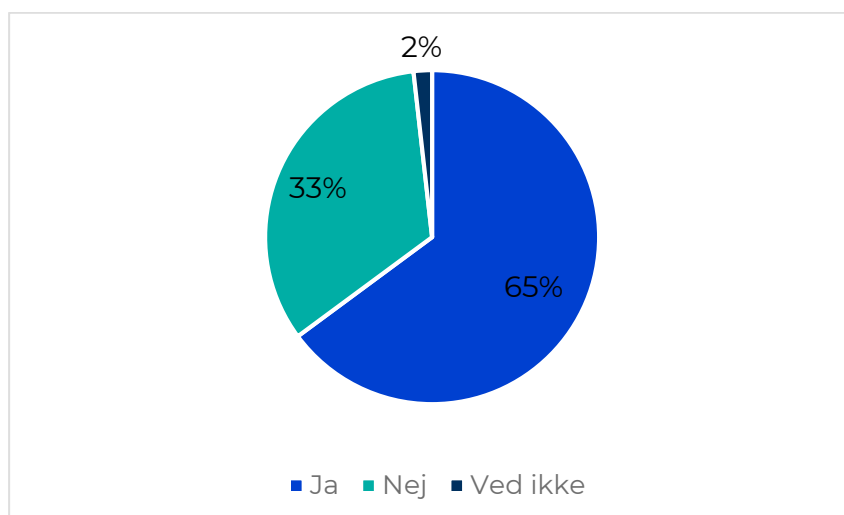
Adgang til personoplysninger

Ifølge Datatilsynet er en personoplysning enhver form for information, der kan henføres til en bestemt person, også selv om personen kun kan identificeres, hvis oplysningen kombineres med andre oplysninger.

Personoplysninger kan for eksempel være personnumre, registreringsnumre, adresse, telefonnummer, sygedage, ansøgning, cv, et billede, et fingeraftryk, en stemme, lægejournaler eller biologisk materiale, når det i praksis er muligt at identificere en person ud fra oplysningerne eller i kombination med andre. Man siger, at oplysningen er "personhenførbart".

Ifølge figur 4 har 65 pct. af de adspurgte adgang til/behandler personoplysninger. Hver tredje har ikke adgang.

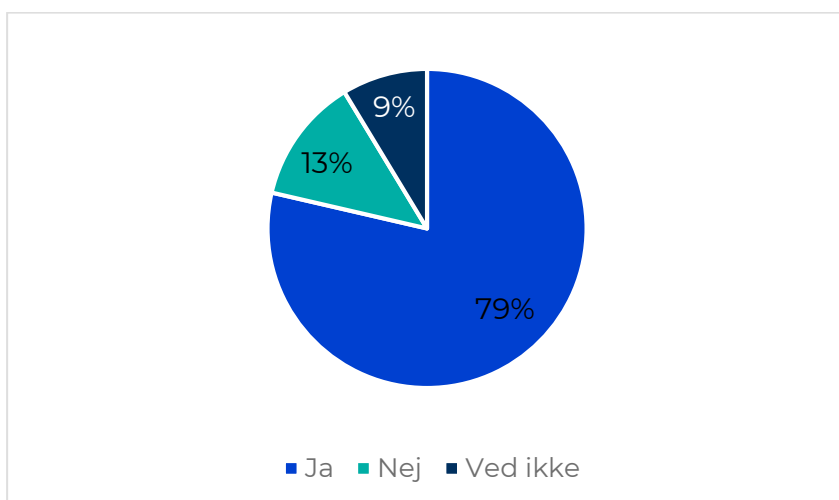
Figur 4. Har du adgang til/behandler du personoplysninger?

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle
Note: n=504.

De adspurgte som svarede 'nej' eller 'vej ikke' til spørgsmålet i figur 4 blev stillet spørgsmålet i figur 5. Heraf svarede størstedelen at deres arbejdsplads har adgang til/behandler personoplysninger. Næsten hver 10. person ved ikke om de selv eller deres arbejdsplads har adgang til personoplysninger.

Figur 5. Har din arbejdsplads adgang til/behandler den personoplysninger?

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle
Note: n=173. De respondenter som svarede 'nej' eller 'ved ikke' i figur 1 blev stillet spørgsmålet i figur 2.

Repræsentativitet

I delrapport 2 har 502 deltaget i spørgeskemaet ud af 4633. Det giver en svarprocent på 10,8. For at sikre at analyseudvalget er repræsentativt anvendes en chi-i-anden-test. Her sammenlignes 1) de respondenter, som ikke har besvaret spørgeskemaet overhovedet, med 2) analyseudvalget. Resultaterne af repræsentativitetstesten viser, at analyseudvalget er repræsentativt ud fra køn, men ikke ledelsesniveau.

Analyseudvalget består af de respondenter, der har besvaret spørgeskemaet delvis eller fuldstændigt. Ligger X^2 -værdien inden for H_0 -rummet, antages det, at analyseudvalget er repræsentativt.

For at sikre et repræsentativt analyseudvalg er der blevet tjekket for kønsfordelingen. X^2 -værdien er 5,59. Ud fra et signifikansniveau på 5 procent og 2 frihedsgrader, viser tallene, at analyseudvalget er signifikant repræsentativt på køn sammenlignet med dem, der ikke har besvaret spørgeskemaet. Dette understøtter tabel 21, som viser den procentmæssige fordeling for mænd og kvinder i de to grupper, der sammenlignes. For eksempel er 16,2 procent kvinder i analyseudvalget, og 12,5 procent er kvinder i den gruppe, der ikke har besvaret spørgeskemaet.

Tabel 21. Procentmæssig fordeling ud fra køn

	Respondenter der ikke har besvaret spørgeskemaet	Analyseudvalg
Kvinde	12,5%	16,2%
Mand	87,5%	83,8%
Ukendt	0,0 %	0,0 %
Total	100 %	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle.

Note: Der er en respondent, der tilhører kategorien 'Ukendt'.

Vi har også tjekket for om ledelsesniveau er repræsentativt. X^2 -værdien er 14,5. Med et signifikansniveau på 5 % og 4 frihedsgrader, er undersøgelsen ikke repræsentativ i forhold til ledelsesniveau. Tabel 22 viser den procentmæssige fordeling i forhold til ledelsesniveau. Der er 1,2 procentpoint flere 'ledere af medarbejder' i gruppen af respondenter, som ikke har besvaret spørgeskemaet. Mens der er 3,3 procentpoint flere 'projektledere' i analyseudvalget i forhold den anden gruppe. Repræsentativitetstesten viser yderligere, at der er 2,3 procentpoint færre selvstændige i analyseudvalget. Denne skævhed i kategorierne er vi opmærksomme på, da det muligvis kan give en bias i svarene på spørgsmålene. Omvendt er der ikke nogen klar tendens, som viser at ledere alt i alt dominerer i en gruppe. Derfor mener IDA, at analyseudvalget stadig er relevant at bruge i undersøgelsen.

Tabel 22. Procentmæssig fordeling ud fra ledelsesniveau

	Respondenter der <u>ikke</u> har besvaret spørgeskemaet	Analyseudvalg
Intet ledelsesansvar	73,7%	72,6%
Leder af ledere	2,0%	3,4%
Leder af medarbejdere	9,7%	8,5%
Projektleder	8,9%	12,2%
Selvstændig	5,7%	3,4%
Total	100,0%	100,0%

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle.

Om undersøgelsen

Undersøgelsen skal give indblik i hvorledes, det står til for danske virksomheder/organisationer/myndigheder i forhold til at indarbejde persondataloven (GDPR). Størstedelen af respondenterne i undersøgelsen er ingeniører. Her er det vigtigt at være opmærksom på, at ingeniørerne muligvis vil være mere tilbøjelige til at have styr på it og cybersikkerhed end andre medarbejdergrupper.

I delrapport 2 har 504 deltaget i spørgeskemaet ud af 4633. Det giver en svarprocent på 10,8.

Undersøgelsen er gennemført i april-maj 2019.